

Wat bezielt de Sjamanenratel?

door: Aernoudt Knecht

* *(Boven)Natuurlijke klank*

Op een zonnige dag in oktober waad ik me een weg door een veld. De grassen en kruiden vormen zo'n dikke laag dat het net een oceaan is waarin ik traag voortbeweeg. Hier stonden enkele weken geleden nog duizenden bloemen in volle kleurenpracht. Die zijn nu verdord en verdroogd. Een geluid trekt mijn aandacht. Mijn waarneming verscherpt. Er ritselt iets in de begroeiing. Het geluid is zo verfijnd, en tegelijkertijd zó indringend, dat het rechtstreeks uit de hemel lijkt te komen. Het roept een magische sfeer op. Ik stop. Terwijl mijn hart versnelt en mijn adem verdiept, spits ik mijn oren... Alles verstilt.

Zodra ik weer in beweging kom hoor ik het opnieuw. De vibratie verspreidt zich. Ik krijg kippenvel. Het land komt tot leven en begint te ademen. Na een poosje ontdek ik dat het geluid ontstaat wanneer ik tegen een bepaald plantje aan beweeg. Het zijn de overblijfselen van waar eens die bloemen stonden. Nu hangen er gedroogde zaaddozen aan de stengels en zodra die in beweging komen klinkt er een betoverend geluid: *Shhhhhhhrrrr.....!*

Die middag blijf ik een tijdje in het veld en maak ik muziek, wadend door de begroeiing. Als een kind geniet ik van de betoverende sfeer en van mezelf als tovenaar. Zo zal dat gegaan zijn in de prehistorie, toen mensen bewust klanken begonnen te ontdekken. Geen complexe instrumenten, die moeilijk zijn om te maken en te bespelen, maar klanken die rechtstreeks uit de natuur komen. Speels en eenvoudig. Puur.

* *Trom en Ratel*

Ik hou ervan om tijdens het begeleiden van een trancedans zoveel mogelijk met live instrumenten te werken. Sjamanen werken vaak met klank en zeggen dat de wereld gemaakt is van trillingen. Met de vibraties van hun instrumenten brengen ze rimpelingen van schepping teweeg in het lied van het bestaan (zie ook artikel *Klank en Creatie*). Het meest bekende instrument waarmee ze dat doen, is de trom. De puls en het voorkomen van de trom maakt natuurlijk indruk. Ook ik verzamelde door de jaren heen een indrukwekkende collectie trommels, sommige zelfgemaakt.

De ratel of rammelaar is een ander fascinerend sjamaans instrument, maar deze is minder bekend dan de trom. Toch kan een ratel die van een eenvoudige vrucht gemaakt is moeder van alle klankinstrumenten genoemd worden. Een ratel gemaakt van kalebas, zoals ik ze maak, is een eenvoudig te vervaardigen natuurproduct. Het is een handzaam instrument, eenvoudig te bespelen, en ook gemakkelijk in een buideltje op te bergen, of mee op reis te nemen. Anders dan de trom is de ratel ook heel goed bestand tegen weersinvloeden, en hoeft bijvoorbeeld nooit te worden bijgestemd.

* *Een instrument van kracht*

De klank van een ratel of rammelaar is spannend, verkwikkend en opwekkend. De vibratie prikkelt en transformeert. Van een ratel gaat er iets tintelen, iets fonkelen. Zelfs jarenlang vastgelopen energie kan met enkele eenvoudige vibraties van een sjamanenratel losgemaakt en getransformeerd worden. In de juiste handen kan een ratel een echt instrument van kracht zijn, waarmee een sacrale of magische sfeer kan worden opgeroepen, energie in beweging kan worden gebracht, processen kunnen worden aangestuurd, en trancereizen kunnen worden ondernomen.

Soms gaan dingen met je op de loop. De eerste keer dat het ritme van een ratel met me op de loop ging herinner ik me nog heel goed. Ik had een kalebas ratel gekregen van Rudie Tegelaers, en speelde er thuis mee tijdens een meditatie. Na een tijdje experimenteren kwam er steeds meer bezieling in mijn spel, en waren er momenten waarop het instrument mij bespeelde, in plaats van andersom. Het was een wonderlijke ervaring.

*** *Kringloop van het leven***

Het is fantastisch om een krachtvoorwerp of instrument zelf te maken. Zo maakte ik een djembé en een doun bij Hein Oxenaar, een sjamanentrom bij Roel Crabbé, en maak ik intussen ratels naar eigen inzicht. Als je een instrument zelf maakt dan hebben jouw handen een bezielende kracht. Je blaast er zelf leven in, en bezielt daarmee niet alleen de ratel en de relatie die jij ermee hebt, maar het hele web van met elkaar resonerende relaties. Zo wordt jouw ratel een instrument van kracht.

Els inspireert mij om, als ik ratels maak, de kringloop van het leven te eren en alleen composteerbare en recycleerbare materialen te gebruiken. Dat is niet altijd gemakkelijk, maar intussen heb ik mijn draai gevonden en is alles wat ik gebruik, tot en met de inhoud, lijm en verf, van duurzame natuurproducten gemaakt. Mijn ratels zijn dus, dankzij Els, 100% 'cradle to cradle'.

Ik hou van Els. En ik hou van de kringloop van het leven. Ik wil eraan deelnemen! En onbewust speel ik, die nazomerdag in oktober, mijn rol natuurlijk al. Want, terwijl ik muziek maak en de middag vordert, strooi ik duizenden zaden in het rond. Zo help ik ervoor zorgen dat dit veld volgende zomer opnieuw vol bloemen zal staan. Ook verzamel ik enkele zaaddozen, om ze mee te nemen naar andere plekken. En zo zal het millennia lang gegaan zijn want, zoals ook Terence McKenna ons wist te vertellen: *"Dieren zijn slechts een bedenksel van planten, om zaden te verspreiden."*

© Aernoudt Knecht

november 2011